

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Rákosi Jenő üdvözlése*

Budapesti Hírlap

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Rákosi Jenő

Idő

"1924"

Személy

Rákosi Jenő üdvözlése.

1924. 1. 1.

(Köt. v. füz.) (Olda

Az újságírók társalmában régi szép szokás, hogy, mint egy nagy család tagjai, az ó-esztendő utolsó napján megjelennek a család feje, a magyar újságírás nesztora, Rákosi Jenő előtt, hogy kifejezzék jókívánásait és meghallgassák a kishitűkbe reménységet, bizakodást, hitet, a bizakodókba pedig új lelkesedést öntő szavait. Az idei Szilveszter-napi üdvözlésnek különös jelentőséget adott, hogy Rákosi Jenő betegsége után ezen a napon jelentkezett meg ismét — friss erőben és telve munkakedvvel — a szerkesztőségben. A vezér főépülésén érzett általános örömet a szívekből föltörő akkordjai tették ma még melegebbé a szeretetnek és ragaszkodásnak máskor is mindig őszinte megnyilatkozását.

Az Otthon-Kör tisztelegése.

Rákosi Jenő üdvözlésére délután öt órakor az Otthon-kör népes küldöttsége jelent meg, az élén Hoitsy Pál elnökkel és Márkus Miksával, az Újságíró Egyesület elnökével. Rákosi Jenőt, a ki valamivel öt óra után érkezett a szerkesztőségbe, a dolgozószobájában összegyűlő újságírók hatalmas éljenzéssel fogadták. Majd Hoitsy Pál lépett eléje és a következő beszéddel üdvözölte:

— Mi egyszerű jó kívánásokat hozunk Neked, mesterünknek, Te pedig elárasztasz szellemed kincseiddel, ellátasz minket jó tanácsaiddal. Az igazat megvallva, nyugtalanokdtunk a mai nap miatt, mert tudtuk, hogy megtámadott a betegség és mert olyan év végén jöttünk el Hozzád, a mely ismét elsorvasztotta egy sereg szép reménységünket. Azt kell most az év végén látnunk, hogy a minnek megerősödésében bízunk — a jogrend és a személyes biztonság — megint csak pusztulóban van. Lehet, hogy mi, öregek, talán tulságosan sötéten látjuk a dolgokat. Ugy vagyunk, mint az édesatyám számadó juhásza, a ki, valahányszor az év végén elszámolni jött, minden

esztendőben panaszkodott, hogy ilyen rossz ó esztendő még nem volt és el kell pusztulnia a világnak. Nekünk azonban nem szabad ilyen sötétlátóknak lennünk, mert észre kell vennünk a biztató jeleket, látnunk kell, hogy a többi nemzetek összefogtak értünk, megmentésünk érdekében. Biznunk kell a jövőben, a jobb idők elkövetkezésében. Neked pedig, Mester, szívből kívánjuk, érd meg ezt a szebb jövőt és tarts meg minket barátságodban, szeretetedben, hogy mi se adjuk föl a reményt.

Hoitsy Pál szavai után Rákosi Jenő a következő beszédben köszönte meg az üdvözlést és az ovációt:

— Hat hetet töltöttem a klinikán mint beteg ember. Nem volt könnyű hat hét, de — a mint az ember általában minden rosszból tanul — én is tanulságot gyűjtöttem betegségeim idején. A hat hét alatt, sokat elmélkedve, rájöttem arra, hogy a szem az a kapocs, a mely a világhoz köti az embert. Ha a szem elborul, az ember kikapcsolódik a világ közösségéből és magárahagyottá, egyedül tespedővé válik. A mikor én ott a klinikán, elborult szemmel, a világ közösségéből kiközösítve, — ha valójában nem is, — de lélekben mégis elhagyatottan elmélkedtem, gyönyörködtem a mesterségemben. Mert, a mi az emberi fejben a szem, az a nemzet testében az újság; ezzel kapcsolódik bele a nemzet a világ közösségébe. Az újság köti össze az embereket, a népeket, az egész világot, mint a közösség szeme.

— Manapság azonban, — a mint azt én, a ki együtt éltem a magyar sajtó fejlődésével, megállapíthatom — nem az, mint volt ötven-hatvan évvel ezelőtt. Ma a sajtó az egyéni értékből átment a kollektív értékbe: vállalattá lett. Azt merem állítani, hogy ma a régi értelemben ideális sajtó nincs, csak ideális újságírók vannak. Ezeknek a feladata, hogy a mit a sajtó, mint vállalat — a hogyan mondani szokás — destruált, helyrehozzák. Kell közöttünk lenniük fér-

fiúknak, a kik összeszedik, fölemelik és ismét előreviszik ezt a nemzetet. Ezt nem teheti a sajtó, mint vállalat, de teheti a sajtó munkásai, mint az ideális hivatás katonái.

— Én szívesen vállalkozom arra, hogy tovább is szolgáljam ezt a hivatást, a melynek utjáról, — s erről tanuskodik ennek az épületnek minden köve — soha le nem tértem. És örülök, hogy egy sereg olyan embert találkoztam, a ki velem ezen az úton halad. Mert ha nézetben vannak is közöttünk különbségek, a célunk, az utunk egy.

— És most köszönetet mondok az üdvözlésért és külön köszönetet Hoitsy Pál barátomnak beszéde utolsó részéért, a melyben a szebb jövőben való bizakodását fejezte ki. És valóban, a mi hivatásunk, uraim, abban áll, hogy tápláljuk a nemzetben az optimizmust, mert optimizmussal mindent el lehet érni, de pesszimizmussal semmit sem.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után Rákosi Jenő sorra üdvözölte a megjelenteket.

A Budapesti Hírlap ünnepe. — Csajthay Ferenc neg. vénéves újságírói ju. leuma.

Este hat órakor a Budapesti Hírlap szerkesztősége, igazgatósága és nyomdászemélyzele tisztelgett Rákosi Jenő előtt, hogy az ujesztendő küszöbén szeretetét nyilvánítsa és kifejezésre juttassa főépülésén érzett őszinte örömét.

Csajthay Ferenc üdvözölte Rákosi Jenőt a következő beszédben:

— Mélyen tisztelt Főszerkesztő ur! A régi jó idők szép szokása elevenedik meg, midőn testületileg jelenünk meg ön előtt. Erre ma kettős okunk és alkalmunk van. Az egyik, hogy az újév küszöbén állunk, a másik, hogy néhány heti távollét után, mint mester a tanítványai közt, ön ismét

megjelent közöttünk. (Eljenzés.) Ezalatt az idő alatt a tudós orvos-professor mindent elkövetett, hogy megmentse szemévilágát. Buzgólkodásában aligha gondolt arra, hogy mikor ezt sikerrel végzi, egyuttal a mi látásunkat is visszaadja, mert mi arra vagyunk szoktatva, hogy az ön szemén, vagy legalább is szemüvegén keresztül nézzük a világot, az embereket, az eseményeket, közös földadatainkat, céljainkat, a Budapesti Hírlap földadatait és célját. Mi bálát adunk az Istennek, hogy ön ismét teljes testi-lelki épiséggel visszatérhet köznénk, mert ez a visszatérés ránk nézve nem jelent kevesebbet, mint az erő, a fény, a mindenek fölött álló tekintély és felsőbbiség visszatérését. A mikor mi ezért örömujjongással vesszük körül, egyuttal biztosítjuk változatlan szeretetünkről, hálánkról, ragaszkodásunkról és hő óhajításunkról, hogy az Isten tartsa, éltesse sokáig.

Rákosi Jenő a hosszantartó éljenzéssel és lapssal fogadott szép szavakra így válaszolt:

— Tisztelt Barátom! Köszönöm ezt a szeretet és ezeket az igen szép, felemelő szavakat, melyeket Csajthay barátom nekem most mondott. Igaz, hogy én jóformán a sötétségéből jövök vissza a fényességbe, de megvallom, az én elpusztíthatatlan optimizmusom mellett egy pillanatig sem gondoltam az egész idő alatt arra, hogy szemem világa veszélyben volna, nyugodtan mentem oda, jöttem el onnan és természetesen találom, hogy a veszedelem elmúlt rólam minden káros és gonosz következmények nélkül. Ezért én, bár hálás vagyok azokért a szép szavakért, melyeket Csajthay az ő témájához kapcsolt, nem vagyok hajlandó magamat ennek a mai kis barátságos ünnepnek középpontjába helyeztetni. Engedjék meg, hogy mást állítsak oda. Nálunk, a Budapesti Hírlapnál mindig az volt a szokás, hogy mi magunkról sohasem szoktunk valami külső kényszer nélkül be-

szélni, magunkat előtérbe állítani, magunkat ünnepelni, ha mások megteszik velünk, mi azt tudomásul vesszük, de magunk nem csináljuk.

— Más újságokban olvasom, hogy *Csajthay Ferenc 40 éves újságírói pályáját ez évben tölti be*. Rám nézve ez nagy és nevezetes negyven esztendő. Ennek igen nagy részét, harminchat évet a mi körünkben töltött el, velem, mondhatom, olyan házasságban van, a mely a legjobbak közé tartozik. Nem mintha családi viharocskák itt

is nem lettek volna egyszer másszor. Egy német szindarabban egy öreg anyóka azt mondja egy urnak, a ki csodálkozik azon, mikor azt kérdezi az ur: A férjed még szeret téged? Hogyné! Mics, nagyon sokszor megver. Nálunk is voltak ilyen viharok, de csak arra voltak jók, hogy a békét utána édesebbé és értékesebbé tegyék és hogy az értékek még jobban egymáshoz kösszörülődjenek.

— Én elmondhatom, hogy hosszú években keresztül engem senki úgy meg nem értett, senki annyi tapintattal nem kezelt, senki az intencióimat, a gondolataimat, eszemjárását úgy el nem találta, mint Csajthay, ő mindig képes volt bármely dolagra megmondani, hogy én mit gondolok róla. Így éltem vele harminchat éven át ebben a házban és szolgáltunk egy olyan ideális újságírást, a mely nem kíván sem pártokban, sem kormányokban, sem magunknak, nekem, vagy neki az egyéni ambícióknak szolgálni, hanem mindig csak annak a közügynek, a mely napirendre került. Soha sem volt arról szó, hogy a mi egyéni érdekiünk, akár az övé, akár az enyém, akár másé, a lapnál előtérbe került volna, itt mindig csak az újságírói szolgálat és a nemzet szolgálata döntött ránk nézve.

— Ez egy újságírói társadalom volt, a melyből sokan kikerültek, a kikre azonban most nem lehet rájuk ismerni, mert a világ változik és az újságírás is nagy mértékben változik. Nem tudom, hogy csak az-e a változatosság, hogy ők fiatalok, mink pedig már veteránok kezdünk lenni, de tény, hogy az újságírás változott és nagy változásban van. *A mi régen elv volt, az ma nem érvényes, újságírói kollégialitás alig van, újságírói egyetértés, szellem alig van.* Ma az újságok vállalatok és a vállalatok szolgálatában állanak az újságírók. És ez modern átalakulás, a mely az egész vonalon végig megy, a mely az újságírást nem hagyja kiméletlenül és a mely nem tudom, ma csak átmenet-e egy újabb stádiumra, vagy egy végleges kialakulás, a mely azonban nem biztosítja azt az újságírói munkát, a mely a mi intencióknak annak idején megfelelt.

— Ma az újságírás mesterség, ma az újságírók nem egy nemesebb kérdés tudatában és céljaira egyesülnek, hanem egyesülnek, mint a munkások az ő egyéni és anyagi érdekeik ápolására. Nem vádképpen mondom ezt, mert ha vád, a kor, az idő ellen vád, mert az ország, a viszonyok, az élet irányzatai kényszerítik rá az újságírókat is, hogy végre valahára magukra is gondoljanak, mert eddig mindenki dolgát intézték, a közélet dolgát, a kereskedelem, ipar, gazdaság, a szerelmesek dolgát, egyesek dolgát, de a magukét nem. Hogy ez a fejlődés meddig fog tartani és hová fog bennünket vinni, azt ma nem tudjuk. De én tudom, hogy újságírói pályámon, ha csak Csajthay személyére gondolok is, látam és élveztem oly egyéneket, olyan újságírói egyéneket, kik minden más ambíció nélkül csak abban találták céljaikat, hogy az újságot, a melynek kötelességében éltek, kiszolgálják, hogy az újságírói eszményt megvalósítsák, hogy újságírói hagyományokat, értékeket fentartsanak, és az újságírás nemesebb, fenköltebb tartalmával lássák el.

— Csajthay Ferenc valamikor a szerzetesi pályára készült. Ő, mint fiatalember a piaristákhoz, ehhez a dicső tanítórendhez vonzódott, oda akart beállani. Hogy átjött ide, ő ezzel nem pályát, csak katedrát változtatott. Lemondott arról, hogy a gyerekeket oktassa és egy életet szentelt annak, hogy a felnőtteket tanítsa. És tanította egy jellemes, egy képzett, egy uri természetű és egy lelkiismeretes ember buzgalmával, képességeivel, tehetségével és sikerével. Én boldog vagyok attól, hogy ennek a háznak történetét, viszontagságos történetét vele élhettem együtt, boldog vagyok, hogy ő velem dolgozhattam azokon a nagy célokon, melyek mindnyájunkat hevítettek, boldog vagyok, hogy őt most az öregség küszöbéről, az öregség innesső küszöbén üdvözölhetem. Isten éltesse őt, tartsa meg nekünk, az országnak, tartsa meg a Budapesti Hirlapnak.

Mély meghatottságot keltett *Rákosi Jenő* beszéde, a mellyel méltó ünnepelés keretébe

vonta *Csajthay* Ferencet, a Budapesti Hirlap helyettes főszerkesztőjét. A hosszas éljenzés csillapultával ismét előlépett *Csajthay* Ferenc és könyekig megindulva a következőképpen köszönte meg *Rákosi Jenő* megemlékezését:

— Nemcsak meglepetve és megtisztelve érzem magam, de meg is vagyok ijedve. Erősen titkoltam, hogy negyven esztendeje vagyok már újságíró, titkoltam különféle okból, de főként abból az okból, hogy mint aféle kritikák és önkritikus természet, féltem a túlértékeléstől. De hát megtörtént, senki a sorsát el nem kerülheti, én sem kerülhettem el. Most csak az a kérdés, mivel háláljam meg ezt a megtiszteltetést. Én nem tehetek mást, csak egy ígéretet. Hogy ezentul is csak az maradok, a mi negyven éven át voltam: *szívvel-lélekkel újságíró, hűséges kolléga és Rákosi Jenő katonája.*

Csajthay Ferencet körülvették kollégái, elhalmozták szívből fakadó szerencsekívánságokkal. *Rákosi Jenő* pedig ismét elfoglalta íróasztalát, a melytől betegsége hetekre számüzte. Mintha mosolyogva köszöntötte volna minden élettelen tárgy is a régi műhelyben...

Üdvözölte ma *Rákosi Jenő*t az *Európai Utipodgyász Biztosító Társaságnak* népes küldöttsége is. *Szönyi József* vezérigazgató köszöntötte *Rákosi Jenő*t, mint a biztosító-társaságnak az elnökét, a ki tizenkét évvel ezelőtt nagy tekintélyének súlyával állt egy magyar ember eszméje mellé, a mely világszerte hódított, a miben az ő bölcsességének is vezető szerepe van.

Rákosi Jenő válaszában megenmlítette, hogy csakugyan igen önzellen és fízteletreméltó okok vitték a társaság élére. Az első ok az volt, hogy egy magyar embernek, cserkúti Engel Miksának egy zseniális eszméje került eléje, a mely mellé habozás nélkül odaállt, mert az emberben látta a rátermettséget, az eszmében az életrealizációt és örömmel hajlandó rendelkezésre bocsátani munkásságát ezután is ez ügy szolgálatába.